

İzmir Serbest Muhasebeci Mali
Müşavirler Odası

PKF İZMİR
Sun Bağımsız Denetim YMM A.Ş.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

18 OCAK 2025

MİZAN VE HAZIRLIK

Dönem sonu mizanı ve kayıtların ele alınıp hazırlıkların başlanması

ENVANTER İŞLEMLERİ (VUK MAD. 186-192)

İktisadi bir kıymetin varlığının kayıtlar ve belgeler üzerinde yapılacak olan çalışmalarla tespit edilmesine **ENVANTER** adı verilir.

İktisadi bir kıymetin varlığının fiili olarak, yani elle sayılarak tespit edilmesi **fiili envanter**, kayıt ve belgeler üzerinden tespit edilmesi ise **kaydi envanter** olarak adlandırılır.

VUK'nun 186. maddesi gereğince, envanter ise; bilanço günündeki mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etmektir.

Bu kapsamda, ticari teamüllere göre tartılması, sayılması ve ölçülmesi mutata olmayan malların değerleri tahminen tespit olunur. Mevcutlar, alacaklar ve borçlar işletmeye dahil iktisadi kıymetleri ifade eder.

DEĞERLEME

Değerleme: VUK'nun 258. maddesi gereğince, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin vergi kanunlarında gösterilen gün ve zamanlardaki değerlerinin takdir ve tespittir.

- **Tespit**, mükelleflerce VUK'nda yer alan değerleme ölçüleri kullanılarak yapılan değerlendirme işlemi,
- **Takdir** ise, mutlak değerlendirme ölçüleri kullanılarak değerlendirme yapılamadığı hallerde idare tarafından yapılan kıymet takdir işlemidir. (VUK Madde 267)

BİLANÇODAN KAR ZARAR HESAPLAMAK

(GVK Madde 38):

Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

DEĞERLEME

1. Kasa Hesabının Değerlemesi
2. Bankalar Hesabının Değerlemesi
3. Menkul Kıymetlerin Değerlemesi
4. Alacak ve Borçların Değerlemesi
5. Emtia Değerlemesi
6. Duran Varlıkların Değerlemesi
7. **Dövizli hesaplara Yapılacak kur değerlemesi**

MUTABAKATLAR

ALICI VE SATICILAR İÇİN **MUTABAKATLARIN** YAPILMASI

EMTİA DEĞERLEMESİ

1. 31.12.2024 Tarihi itibariyle fiili stok sayımı yapılarak tutanağa bağlanmalıdır.
2. Sayım fazlası ve eksikliklerin sebebi araştırılmalı olağanüstü fireler KKEG olarak kayıtlara alınmalıdır.
3. Stok sayımında fiili durumla kaydi durum karşılaştırılarak noksanlık veya fazlalık varsa nedeni araştırılmalı ve katma değer vergisi de dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemleri yapılmalıdır.
4. Stok sayım ve değerlemesinden sonra satılan malın maliyeti tespit edilerek kayıtlara alınmalıdır.

EMTİA DEĞERLEMESİ

5. Maliyet bedeline aşağıda giderlerin dahil olduğu unutulmamalıdır.

- i)** İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili,
gümrük vergileri,
gümrük komisyonları,
yükleme ve boşaltma, nakliye ve montaj giderleri
resim ve harçlar,
noter, tapu, mahkeme, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,

EMTİA DEĞERLEMESİ

5. Maliyet bedeline aşağıda giderlerin dahil olduğu unutulmamalıdır.
- ii) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri,
  - iii) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıktırılmasından ve arsasının tesviyesinden oluşan giderler.
  - iv) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farkları; **emtiada** emtianın **stoklara girdiği tarihe kadar**, diğer iktisadi kıymetlerde ise **iktisadi kıymetin envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar** olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler,.

GELMEYEN BELGELER

İşletme adına düzenlenen ancak 2024 yılında kayıtlarına henüz alınmayan fatura ve diğer belgeler tespit edilmeli ve kayıtlara alınmalıdır.

2024 yılına ilişkin olup, kurumlar vergisi beyannamesi verilene kadar gelen gider faturalarının KDV tutarları hariç 2025 yılı kanunu defter kayıtlarına geçmiş yıl gideri olarak kaydedilip, 2024 yılı kurumlar vergisi beyannamesinde bu fatura toplamları diğer indirimler sütununda gösterilerek matrahtan indirilmesi sağlanmalıdır.

2023 yılına ilişkin olup 2024 yılı kayıtlarına alınan geç gelen fatura bedelleri, 2023 yılı kurum kazancından beyanname üzerinden indirilmiş olduğundan, bu tutarların 2024 yılı beyanı sırasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

ÖDENMEYEN SGK PRİMLERİ

- 5510 sayılı Kanununun 88 maddesine göre ödenmeyen SGK primleri gider olarak yazılamaz Bu nedenle vergi planlaması açısından 31.12.2024 tarihinden önce SGK primlerinin ödenmesi vergi avantajı sağlayacaktır.
- 2024 Aralık dönemi primi ise 2025 Ocak ayında ödenmesi durumunda 2024 Yılı için gider olarak dikkate alınır

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

- Cari dönemde takibe geçen alacaklarla ilgili hukuk raporlarının temini (VUK Madde 323)
- Bilanço Usulüne Göre Defter Tutulmalı, Alacak, Ticari veya Zirai Kazancın Elde Edilmesi ve Devamı İle İlgili Olmalı,
- Avans olarak verilen tutarlarda karşılık
- Dövizli tutarlarda karşılık
- Yurt dışından olan alacaklar için karşılık
- İlişkili taraflardan olan alacakların durumu
- İcra takibinden sonra tahsilat için çaba gösterilmesi

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

- Teminatların değerlendirilmesi
- Şüpheli hale cari dönemde gelmelidir
- KDV ye karşılık ayrılması. (VUK 334 GT-05.05.2004)
- Kamudan olan alacaklar
- Dava ve icra takibine değmeyecek küçük alacaklar (Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan ve 14.000 Türk lirasını aşmayan alacaklar;)
- Önceki yıl KKEG olarak dikkate alınan karşılıklardan tahsil edilenler
- Ayrılan karşılıktan daha fazla tutarda tahsilat yapılması

DEĞERSİZ ALACAKLAR (VUK Madde 322)

Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar, değersiz alacaktır. Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

•Değersiz alacaklarda KDV düzeltmesi (KDV Madde 29- KDV 23 nolu tebliğ)

Değersiz hale gelen alacaklara ilişkin hesaplanan ve beyan edilen KDV'nin indirim konusu yapılmasının mümkündür.

KDV'nin bu indirim konusu yapılabilmesi için gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınması gereklidir.

Söz konusu KDV tutarı, alacağın zarar yazıldığı tarihi kapsayan vergilendirme dönemi 1 No.lu KDV Beyannamesinin “İndirimler” kulakçığında “İndirimler” tablosunda 111 kod numaralı “Değersiz Hale Gelen Alacaklara İlişkin İndirilecek KDV” satırı aracılığıyla indirim konusu yapılacağı ve değersiz hale gelen alacağa ilişkin borçlu mükellef bilgilerini içeren beyanname eki formun doldurulması gerekir.

Alıcı tarafından da indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir.

VAZGEÇİLEN ALACAKLAR (VUK Madde 324)

Konkordato veya sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar, borçlunun defterlerinde özel bir karşılık hesabına alınır. Bu hesabın muhteviyatı alacaktan vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak üç yıl içinde zararlar itfa edilmediği takdirde kar hesabına naklolunur.

CİRO PRİMLERİ

Sene sonunda hesaplanan primlerin belgeye bağlanması izleyen yıla sarkabilmektedir. Bu durumda, yasal açıdan açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, gelmeyen/düzenlemeyen faturalar için gelir/gider tahakkuku yapılabilir. Ancak faturaları temin etmek en doğru yöntemdir.

KIDEM TAZMİNATLARINDAN ÖDENMEYENLER

Tahakkuk etmiş olsa da ödenmemiş kıdem tazminatının gider yazılması mümkün değildir. Bu nedenle, iş akdinin fesih sözleşmesi ile sona erdirilmesi veya mahkeme kararı dolayısıyla mükellef tarafından ödenecek kıdem ve ihbar tazminatı giderlerinin ödemenin yapıldığı dönemde kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

180 hesap mı?

KKEG mi?

AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLER

Amortisman tabi iktisadi kıymet nedir?

- Aşınma, yıpranma eskime (Tablolar)
- Bir yıldan fazla kullanım.
- Maddi duran varlıkların fiziksel olarak işletmede mevcut olup olmadığı araştırılmalıdır.
- Amortisman tablosunun temini (Mizan İle Uyum)
- Amortisman oranlarının kontrolü (VUK Madde 313 vd., 333 Sıra Nolu VUK Tebliği)
- Günlük amortisman ayrılması (VUK Md. 320)
- İdarenin belirlediği süreden daha uzun amortisman ayrılması (VUK Md. 320) (İki katından ve 50 yıldan fazla olamaz)

AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLER

Amortisman ayrılmayan dönemlerin durumu

- Satılan sabit kıymetlerin amortismanın kapatılması
- Amortisman usulleri ve usullerde değişiklik yapılması
- Fevkalade amortisman
- Amortisman ayırmaya ne zaman başlanır?
- Amortisman süresi biten sabit kıymetlere amortisman ayrılmaması
- Devir, tasfiye birleşme durumunda amortisman.
- Finansal kiralama yoluyla edinilen sabit kıymetlerde amortisman

AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLER

- Boş arazi ve arsalarda amortisman (VUK madde 314)
- Mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderlerin gayrimenkulün maliyet bedeline dahil edilmesi
- Gayrimenkul ticareti ile uğraşan mükelleflerin gayrimenkullerini bu hesapta izleyip izlemediği
- Binek araçların durumu (KDV, ÖTV, Kıst amortisman- Satışta KDV % 1) (GTİP 87.03 (binek) ve 87.04 (ticari) ayrımı)
- Binek araçların MTV ödemeleri (MTVK Md.14)
- Aktifleşmesi gereken finansman giderlerinin incelenmesi (163 -334 Sıra Nolu VUK Tebliği)
- Lehte olan kur farklarının durumu?

AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLER

- Canlı varlıklarda amortisman
- İşletme tarafından imal edilen sabit kıymetlerin maliyetlerinin kontrolü
- Bedelsiz yada Kalkınma Ajansı hibesiyle iktisap edilen sabit kıymetlerde aktifleştirme bedeli nedir?
- Hurda olarak satılan sabit kıymetlerde KDV düzeltmesi.

AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLER

2024 takvim yılı sonuna kadar iktisap edilen aşağıdaki kapsamda iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve süreleri, faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilir. (VUK Madde Geç-30)

-Sanayi sicil belgesine haiz olanlar, münhasıran imalat faaliyetinde kullanmak üzere iktisap edecekleri yeni makine ve teçhizat,

-Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanmak üzere iktisap edecekleri yeni makina ve teçhizat,

-Yatırım teşvik belgesini haiz olanlar, haiz oldukları yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edecekleri yeni makina ve teçhizat,

YENİLEME FONU (VUK Md. 328)

Yenileme Fonu Ayırma Koşulları:

- Bilanço esasına göre defter tutulmalıdır.
- Elden çıkarılan ve yerine alınacak olan kıymetin ATİK olması gerekir.
- Elden çıkarılan kıymetin yenilenmesi zorunlu olması veya yenilenmesi

konusunda karar verilmiş olmalıdır.

- Yeni iktisadi kıymet, elden çıkan iktisadi kıymetle aynı nitelikte olmalıdır.
- 3 yıllık sürenin hesabı

YILLARA SARI İNŞAAT VE ONARIM İŞLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Yıllara Yaygın Yapım Ve Onarım İşlerinin Koşulları (GVK Madde-42,43,44)

- a) İşin konusunun inşaat ve onarım işi olması,
  - b) İnşaat ve onarım işinin birden fazla yıla sirayet etmesi,
  - c) İnşaat ve onarım işinin resmi veya özel taahhütlere bağlı olarak yapılması.
- İşin Başlangıç Ve Bitiş Tarihlerinin Tespiti
  - İşin Sonradan Takip Eden Yıla Sarkması
  - Yıllara Sari İnşaat Onarım İşlerinde Geçici Vergi

YILLARA SARI İNŞAAT VE ONARIM İŞLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Müşterek Genel Giderler Ve Amortisman Giderlerinin Dağıtımları

- Gelir Vergisi Tevkifatı (%5) ve mahsubu (GVK 94/3, KVK 15/1-a) (AVANSLAR dahil)
- Alt Taşeronlardan Gelir Vergisi Tevkifatı Yapılması
- Geçici Kabul Onayından Sonra Ödenen İstihkaklardan Stopaj Yapılıp Yapılmaması
- Yıllara Sari İnşaat Gelirlerinden Elde Edilen Faiz Ve Kur Farkları (Avans, cari hesap kur farkları iş bitiminde, banka kur farkı ve faizleri ilgili dönemde beyan edilir)
- Yapım İşlerinde KDV tevkifatı (Belirlenmiş alıcılar tarafından, 4/10 oranında) (5 Milyon TL'yi Aşan Yapım İşleri için tüm KDV mükellefleri)

ORTAKLARDAN ALACAKLAR VE KASADAKİ YÜKSEK BAKİYELER

Ortaklardan Olan Alacaklar ve Kasadaki fazlalık için niçin faiz hesaplanır?

- Faiz hesabında kasada bırakılacak makul bakiye nedir? (Sektör ayrımı)
- **Faiz oranı nasıl tespit edilir?**
- **Örnek faiz hesaplanması**
- Faiz tutarı için fatura kesilmesi

BANKA – POS – KREDİ EVRAKLARININ TEMİNİ

Bankalardan POS, vadeli/vadesiz mevduat ve kredi hesapları için ekstre alınmalı ve muhasebe hesaplarıyla karşılaştırılmalıdır.

POS KOMİSYONLARININ DÖNEMSELLİK GEREĞİ KAYDI

BORÇ VE ALACAKLARIN DEĞERLEMESİNDE KIST DÖNEM TAHAKKUKLARI YAPILMALIDIR

Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit **borçlar** değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit **alacaklar** değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır

Vadeli mevduatlara ait kıst dönem isabet eden stopajın hesaplanması (Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (SERİ NO: 1) - 34.8. bölümü)

Kredilerin kıst dönem faizlerinin hesaplanması. (Ödenmeyen devre sonu faizleri)

Önceki dönem kıst faizinin iptali

180 ,280 / 380,480 HESAPLARDAN GEREKLİ DAĞITIMLARIN YAPILMASI

- Gelecek Aylara/yıllara ait gelir ve giderlerden 2024 yılına ait olanların ilgili gelir ve gider hesaplarına alınması gerekmektedir.
- Bilanço hesaplarında **KISA/UZUN VADE** ayrıştırılması yapılmalıdır.
  - (180/280- 380/480- 103/321)

ALACAK / BORÇ SENETLERİ REESKONTU

Alacak Senedi veya çeki gelir veya hasılat, borç senedi veya çeki gider veya maliyet özelliği taşımaktadır.

- Döviz cinsinden çek-senetlerin tespiti
- Reeskont oranının TL ve döviz için tespit edilmesi (VUK Madde 280-281-285) (Senette oran mevcutsa bu oran değilse TCMB yada LIBOR)
- Reeskont Tutarı = $(\text{Normal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı}) / (36.000 + (\text{Faiz oranı} \times \text{Gün sayısı}))$
- Borç senetleri-çekleri varsa bunlara da reeskont uygulanması
- Önceki dönem reeskontlarının ters kaydı.

BİNEK OTO GİDER KISITLAMASI

Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere,

- binek otomobillere ilişkin giderlerin en fazla **%70**' gider yazılabilir
- ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli **790.000** Türk lirasını, söz konusu vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hâllerde, amortismanına tabi tutarı **1.500.000** Türk lirasını aşan binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en fazla bu tutarlara isabet eden kısmı gider yazılabilir.

ENFLASYON MUHASEBESİ

- VUK Mük 298/A
Enflasyon Düzeltmesi
- VUK Mük 298/Ç
Yeniden Değerleme
- VUK Geçici 32
Yİ-ÜFE ile endeksleme (31.12.2021 den sonra her zaman)

NAKİT SERMAYE TEŞVİKİ

Şirketlerin borç yerine öz kaynak kullanımını özendirilmektedir.

- Sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden TCMB tarafından açıklanan ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'si matrahtan indirilir.
- Süre sınırı olmayan bir teşvikti, yeni uygulamada 5 yıl ile sınırlıdır.
(KVK Madde 10)
- Devreden tutar endekslemeye tabi değildir.
- İç kaynaklardan yapılan artış kabul edilmez.
- Sermayenin daha sonra azaltılmaması gerekir.
- İndirim oranı Cumhurbaşkanı tarafından farklılaştırılabilir.

NAKİT SERMAYE TEŞVİKİ

- Gelirlerinin %25 veya fazlası pasif nitelikli gelirlerden oluşan şirketler için indirim oranı %0
- Aktif toplamının %50 veya daha fazlası iştirak paylarından oluşan şirketleri için indirim oranı %0
- Artırılan nakdi sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullanılan kısmı için % 0
- Artırılan sermaye ile arazi arsa alınması halinde % 0
- Artırılan sermaye yurt dışından getirilirse halinde % 75
- %50 ve daha az payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinde % 75
- %50'nin üzerinde payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinde % 100
- Nakdi olarak artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesislerinde kullanılırsa % 75

<i>Kurum kazancından indirilebilecek tutar</i>	=	<i>Nakdi sermaye artışı</i>	<i>x</i>	<i>Ticari krediler faiz oranı</i>	<i>x</i>	<i>İndirim oranı</i>	<i>x</i>	<i>Süre</i>
--	---	-------------------------------------	----------	---	----------	--------------------------	----------	-------------

SERMAYE AZALTIMINDA VERGİLEME (KVK 32/B)

Kurumlar tarafından sermayeye eklenen öz sermaye kalemlerinin, sermayeye eklendiği tarihten itibaren beş tam yıl geçtikten sonra herhangi bir şekilde sermaye azaltımına konu edilmesi durumunda, nakdî veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit olunur. Söz konusu oranın tespitinde;

a) Sermayeye ilave dışında başka bir hesaba nakledilmesi, işletmeden çekilmesi veya sermaye hesabından başka hesaplara aktarımı kurumlar vergisine ve kâr dağıtımına veya ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinin,

b) Sadece kâr dağıtımına veya ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinin,

c) Başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı ve nakdî sermayenin

toplam sermaye içindeki payları dikkate alınır.

SERMAYE AZALTIMINDA VERGİLEME (KVK 32/B)

- Sermayeye ilave edildikten sonra beş tam yıl geçen unsurlardan azaltım
- Sermayeye ilave edildikten sonra beş tam yıl geçmeyen unsurlardan azaltım
- Zarar Mahsubu yoluyla sermaye azaltımı

ZARAR TELAFİ FONU

7394 (15 Nisan 2023) sayılı Kanunla KVK'nın 6 maddesine **«6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı maddesi uyarınca sermayenin tamamlanmasına karar verilen şirketin ortakları tarafından zarar sebebiyle karşılıksız kalan kısmı kapatacak miktarda aktarılan tutarlar kurum kazancının tespitinde dikkate alınmaz»** hükmü ilave edilerek söz konusu zararların ortaklarca karşılanması halinde vergilendirmenin önüne geçilmiştir.

TEVKİF SURETİYLE ÖDENEN VERGİLERİN DÖKÜMÜ

Yıllara sari inşaat işleri kapsamında tevkif suretiyle ödenen yada banka ve finans kuruluşlarınca tevkif edilen vergilerin dökümü temin edilmelidir.

- **Kıst faiz tahakkukuna isabet eden stopajın mahsubu**

YENİ MAKİNE VE TEÇHİZAT TESLİMLERİNDE UYGULANAN KDV İSTİSNASI

KDV Kanununun Geçici 39 uncu maddesinde düzenlenen hükme göre 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesi sahibi mükelleflere münhasıran imalat sanayiinde kullanılmak üzere ve ARGE, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunanlara, münhasıran bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere yapılan yeni makina ve teçhizat teslimlerinde KDV istisnası uygulanmaktadır. İstisnanın son tarihi 31.12.2024 tür.

BAĞIŞ VE YARDIMLAR

Yapılan bağış ve yardımların gider yazılması yerine, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirden indirilmesi esası getirilmiş olduğu hususu dikkate alınmalı ve buna göre bağış ve yardımların tamamı önce kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyanname üzerinde kazanca eklenmelidir.

Daha sonra kazançtan indirilecek bağış ve yardımların tutarı kazancın %5'ine (*kalkınmada öncelikli yörelerdeki gelir vergisi mükellefler bakımından %10'una*) (*Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1 c maddesi uyarınca kurumlar vergisi mükelleflerince sadece %5'ine*) kadar olan kısmı ile oranlamaya tabi olmayan diğer bağış tutarlarının tamamı beyannamede ayrıca gösterilmek suretiyle kazançtan indirilmelidir.

BAĞIŞ VE YARDIMLAR

İndirim konusu yapılacak %5 veya %10 oranlarının hesaplamasında aşağıda yer verilen formül uygulanarak hesaplanması gerekmektedir.

İndirim konusu yapılacak Bağış = Kurum Kazancı -(Geçmiş yıl zararları + İştirak kazancı)x%5

Aşağıda belirtilen özel kanunlarına göre yapılan ve miktar sınırlamasına tabi olmayan bağış ve yardımlar da önce KKEG olarak dikkate alınıp kazancın varlığı halinde beyannamede ayrıca gösterilerek indirilmelidir.

ÖRNEK: 222 sayılı İlk Öğretim ve Eğitim Kanunu kapsamında ilk Öğretim kurumlarına yapılan bağışlar vb...

KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER

Kanunen kabul edilmeyen giderlerin yer aldığı kanun ve ilgili maddeleri itibarıyla aşağıda yer verilmiştir

- GVK' nun 40 ve 41 inci maddesinde yazılı giderler,
- KVK' nun 11 inci maddesinde yazılı giderler,
- KDVK' nun 30 1 d maddesinde yazılı giderler,
- MTVK' nun 14 üncü maddesinde yazılı motorlu taşıtlar vergisi,
- Gid VK nu kapsamında ödenen özel iletişim vergisi,
- 5602 sayılı Kanun gereğince öden şans oyunları vergisi,
- VUK'nunda yazılı şüpheli alacaklar karşılığı dışında ayrılan her türlü karşılıklar (Kıdem tazminatı karşılığı, teminatlı alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılığı, değer düşüklüğü karşılığı gibi)

ÖRTÜLÜ SERMAYE

İlişkili kişilerden Dönem Başı Özkaynakların 3 katını aşan kısma isabet eden faizler

Örtülü sermayeye ilişkin faiz ve benzeri ödemeler ile örtülü yoldan dağıtılan kazançlar bir yandan kanunen kabul edilmeyen gider olması yanında, diğer yandan bu ödemeler hesap döneminin son günü itibariyle dağıtılmış kâr payı sayıldığı hususu unutulmamalı ve ödenen bu tutarlar brütleştirilmek suretiyle üzerinden kâr dağıtımına ilişkin %10 oranında vergi kesintisine tabi tutulmalıdır.

ÖZKAYNAKLARI ARTIRMANIN YOLLARI

İNDİRİM VE İSTİSNALAR

- Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerin istisna olarak dikkate alınması temin edilmelidir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında elde edilen kazançların kurumlar vergisinden istisna olduğu unutulmamalıdır.
- Türk Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden sağlanan kazançların varlığı halinde bu kazançların kurumlar vergisi istisna edildiği unutulmamalıdır.
- Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımından elde edilen kazançlar (İştirak kazancı.),

İNDİRİM VE İSTİSNALAR

- Yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- Emisyon primleri,
- Yurtdışı inşaat ve onarım işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar
- Portföy ve fon işletme kazançları,
- Gayrimenkul satış kazançlarında %25 ve iştirak satışlarında %75'i,
- Banka borçlarının ödenmesinde kullanılan gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış kazançları,
-

İNDİRİM VE İSTİSNALAR

- Bankaların, finansal kiralama veya finansman şirketlerinin alacak karşılığında edindikleri gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların %50'si ile diğer değerlerin satışından doğan kazançların %75'
- Kurumların yurt dışında bulunan iş yerleri veya daimi temsilcileri aracılığı ile elde ettikleri kurum kazançları,
- Eğitim kazançları,
- Rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden sağlanan kazançlar,

SAT-KİRALA-GERİ AL UYGULAMASI(KVK 5/1-j)

- Her türlü taşınır ve taşınmaz malların, geri kiralama amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması şartıyla, kurumlar tarafından finansal kiralama şirketleri, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarına satışından doğan kazançlar ile bu kurumlarca söz konusu varlıkların devralındığı kuruma kira süresi sonunda devrinden doğan kazançlara yönelik istisnadır. (% 100 oranında bir istisna)

Şartlar

- Taşınır veya taşınmazın kiralayanlara, geri kiralama amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması şartıyla satıldığı hususunun sözleşmede yer alması
- Satış kazancının özel fon hesabında tutulması
- Fon hesabında tutulan kazancın işletmeden çekilmemesi
- Fon hesabına alınan kazanç tutarı kiracı tarafından sadece, gerek kira süresi boyunca gerekse kira süresinin sonunda varlıkların geri alınmasından sonra bu varlıklar için ayrılacak amortismanların (bu varlıkların kiralayan kurumlara devrinden önce kiracıdaki net bilanço aktif değerine isabet eden amortismanlar hariç) itfasında kullanılabilir.
- Üçüncü kişilere satışta KVK 5/1-e uygulamasında iktisap tarihi ilk iktisap tarihi olur.

TEŞVİK BELGELİR YATIRIMLARDEN ELDE EDİLEN KAZANCA İNDİRİMLİ KURUMLAR VERGİSİ (KVK 32/A)

Teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur.

YATIRIMA KATKI TUTARI

YATIRIMA KATKI ORANI

KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİM ORANI

AVANS UYGULAMASI

İMALAT VE İHRACAT FAALİYETİNDEN ELDE EDİLEN KAZANCA İNDİRİMLİ ORANDA KURUMLAR VERGİSİ UYGULANMASI

- İlk defa borsada işlem görmek üzere hisselerinin en az %20 halka arz edenler kurumlar vergisi mükellefleri kurumlar vergisi oranını 2 puan,
- Sanayi sicil belgesine haiz ve fiilen üretim yapan imalatçı kurumlara münhasır olarak 1 puan,
- İhracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına 5 puan indirim yapılmaktadır. (KVK Madde 32)

VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERE SAĞLANAN KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ

GVK'nun mükerrer 121 nci maddesinde yer alan şartların varlığı halinde, 6.900.000. TL fazla olmamak koşulu ile hesaplanan gelir/kurumlar vergisinin %5'i olarak hesaplanan vergi indiriminden yararlanılabilir.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KVK m 11 /i ve GVK, m 41/9 maddelerine göre; kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri dışında, kullanılan yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının %10'u KKEG olarak matraha eklenmelidir.

- **Vergi öncesi kar mı, vergi sonrası kar mı?**
- **Aktifleşen finansman giderlerinin 300 ve 400 hs.**
- **Tüm pasif hesaplar mı?**
- **Kur farkları netleştirme**

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

A	KVYK	15.000.000,00
B	UVYK	2.000.000,00
C	ÖZKAYNAKLAR	3.000.000,00
D	YABANCI KAYNAK TOPLAMI (A +B)	17.000.000,00
E	ÖZKAYNAĞI AŞAN YABANCI KAYNAK (D-C)	14.000.000,00
F	ÖZKAYNAĞIN ÖZKAYNAĞI AŞAN YABANCI KAYNAĞA ORANI (C/E)	21%
G	FGK YA TABİ GİDERLER	1.250.000,00
H	KKEG TUTARI (F x G x%10)	26.785,71

GEÇMİŞ YIL ZARARLARIN İNDİRİMİ

Her yıla ilişkin tutarlar ayrı ayrı gösterilmek ve beş yıldan fazla nakledilmemek koşuluyla geçmiş yılların malî bilançolarına göre meydana gelen zararlar beyanname üzerinde gösterilen kurum kazancından indirilir.

TİCARİ KAR & MALİ KAR

İSTİSNA KAZANÇLARA AİT GİDER VE ZARARLAR

Kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlara ilişkin giderlerin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerden doğan zararların, istisna dışı kurum kazançlarından indirimi mümkün değildir.

SERMAYENİN KAYBI, BORCA BATIK OLMA DURUMU

01/01/2025 tarihine kadar, Kanununun 376 ncı maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, kur farkı zararlarının tamamı ile 2020 ve 2021 yıllarında tahakkuk eden kiralamalardan kaynaklanan giderler, amortismanlar ve personel giderlerinin toplamının yarısı dikkate alınmayabilir. Bu tutarların belirlenmesinde mükerrerlik oluşmayacak şekilde hesaplama yapılacaktır ve hesaplamalara ilişkin olarak finansal tablolarda herhangi bir kayda yer verilmeyerek, bu durumun bilgi mahiyetinde dipnotlarda gösterilecektir.

PKF İZMİR

Sun Bağımsız Denetim YMM A.Ş.

TEŞEKKÜRLER

Fatih Salih ÖZPERÇİN

Hürriyet Bulvarı Musullugil İşhanı No:5-1 Kat:6 Daire: 601-602-603 Çankaya - İzmir

+90 532 355 62 16

+90 232 445 60 40

www.pkfizmir.com

